

Vergaderjaar 1993–1994

23 070

Wijziging van het stelsel van stichtingsnormen en opheffingsnormen en van het huisvestingsstelsel in de Wet op het basisonderwijs

Nr. 14

TWEEDE NOTA VAN WIJZIGING

Ontvangen 5 oktober 1993

A

In artikel I, onderdeel I, worden aan artikel 56 drie leden toegevoegd, luidend:

4. Indien op grond van artikel 281, eerste lid, van de Gemeentewet, bij wet een gemeentelijke herindeling tot stand komt, wordt bij die wet tevens aangegeven welke stichtingsnormen voor de betrokken gemeenten gelden. Stichtingsnormen als bedoeld in de eerste volzin treden in de plaats van de stichtingsnormen die voor de bij de herindeling betrokken gemeenten gelden op grond van het tweede of derde lid.

5. Indien op grond van artikel 281, tweede of derde lid, of artikel 286, tweede lid, van de Gemeentewet, grenscorrecties tot stand komen bij besluiten van provinciale staten van de betrokken provincies onderscheidenlijk bij besluit van provinciale staten, of bij algemene maatregel van bestuur, is Onze minister bevoegd, in afwijking van het tweede en derde lid, nieuwe stichtingsnormen voor de betrokken gemeenten vast te stellen. Stichtingsnormen als bedoeld in de eerste volzin werken terug tot het tijdstip van de totstandkoming van de grenscorrecties en treden in de plaats van de stichtingsnormen die voor de bij de herindeling betrokken gemeenten gelden op grond van het tweede of derde lid.

6. Binnen 4 weken na de totstandkoming van een grenscorrectie als bedoeld in het vijfde lid doen burgemeester en wethouders van de daarbij betrokken gemeenten daarvan schriftelijk mededeling aan Onze minister, onder toezending van een afschrift van het besluit of de besluiten waarbij de grenscorrectie tot stand is gekomen.

B

In artikel I, onderdeel P, wordt in het derde lid, onderdeel C, van artikel 63a «artikel 107a» vervangen door: de artikelen 107a tot en met 107c.

C

In artikel I, onderdeel P, wordt in het eerste lid, onderdeel a, van artikel 63b «onderdeel e» vervangen door: het eerste lid, onder e,.

D

Artikel I, onderdeel V, wordt gewijzigd als volgt:

1. In het derde lid vervalt: , onder vernummering van het vierde tot en met het elfde lid tot vijfde tot en met twaalfde lid,.

2. In het vijfde lid wordt «de termijn van 6 maanden» vervangen door: de termijn voor de beslissing.

E

Artikel I, onderdeel W, wordt gewijzigd als volgt:

1. In het vierde lid wordt «2 maanden» vervangen door: 8 weken.

2. Het zesde lid vervalt, onder vernummering van het zevende lid tot zesde lid.

F

Artikel I, onderdeel BB, komt te luiden:

BB

In artikel 75, onderdeel a 2°, vervallen de woorden: van een bijzondere school.

G

Artikel I, onderdeel GG, komt te luiden:

GG

Artikel 82 wordt gewijzigd als volgt:

1. Na «bijzondere school» wordt ingevoegd: of een openbare nevenvestiging ten aanzien waarvan artikel 63b, tweede lid, toepassing heeft gevonden.

2. In het opschrift vervalt: bijzondere school.

H

In artikel I, onderdeel PP, derde lid, wordt «artikel 221, onder a, van de Gemeentewet» vervangen door: artikel 217, onder a, van de Gemeentewet.

I

In artikel I, onderdeel XX, wordt artikel 107c gewijzigd als volgt:

1. In het eerste lid wordt «artikel 81, eerste lid, van de Wet algemene regels herindeling» vervangen door: artikel 281, eerste lid, van de Gemeentewet.

2. In het tweede lid wordt «artikel 81, tweede tot en met vierde lid, van de Wet algemene regels herindeling» vervangen door «artikel 281, tweede of derde lid, of artikel 286, tweede lid, van de Gemeentewet» en vervalt: bij besluiten van de betrokken gemeenteraden,.

J

In artikel I, onderdeel XX, wordt artikel 107d gewijzigd als volgt:

1. In het derde lid wordt «Het eerste en tweede lid zijn» vervangen door: Behoudens het bepaalde in het vierde lid zijn het eerste en tweede lid.
2. Onder vernumming van het vierde tot en met zesde lid tot vijfde tot en met zevende lid wordt een nieuw vierde lid ingevoegd, luidend:
  4. Met toepassing van het derde lid kan in afwijking van artikel 107, eerste tot en met derde lid, de bekostiging van een bijzondere school slechts worden voortgezet of een openbare school slechts in stand worden gehouden, indien zich binnen een straal van 2,5 km van de desbetreffende school geen andere school van dezelfde richting, dan wel, indien het openbaar onderwijs betreft geen andere school met openbaar onderwijs bevindt.

K

In artikel I, onderdeel XX, wordt artikel 107e gewijzigd als volgt:

1. In het tweede lid wordt «waarin» vervangen door: waarop.
2. In het derde lid wordt «onder de gemotiveerde vermelding van de voorwaarden» vervangen door: onder de gemotiveerde vermelding van de voorwaarde.

L

In artikel I, onderdeel AAA, wordt voor «Indien de bekostiging» toegevoegd: 1.

M

In artikel I, onderdeel DDD, wordt na het achtste lid, onder vernumming van het negende tot en met zestiende lid tot tiende tot en met zeventiende lid, een nieuw negende lid ingevoegd, luidend:

9. In de benaming van artikel 82 vervalt: bijzondere school.

N

Artikel II komt te luiden:

ARTIKEL II

Artikel E 52, derde lid, van de Overgangswet WBO komt te luiden:

3. Voor de scholen genoemd in het eerste lid, geldt voor de toepassing van artikel 107, eerste lid, van de Wet op het basisonderwijs als opheffingsnorm het getal 45.

O

Na artikel II wordt een nieuw artikel II.1 ingevoegd, luidend:

ARTIKEL II.1

De Interimwet op het speciaal onderwijs en het voortgezet speciaal onderwijs wordt als volgt gewijzigd:

Na artikel 72a wordt een nieuw artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 72b. Budgetplafond en verdelingsregels

1. Bij ministeriële regeling wordt voor 1 februari van elk jaar bekend-gemaakt
  - a. welk bedrag ten hoogste beschikbaar is voor de toewijzing van verzoeken die bij Onze minister worden ingediend overeenkomstig
    - 1°. artikel 77, eerste lid, in de periode vanaf 1 april van dat jaar tot 1 april van het daaropvolgende jaar,
    - 2°. artikel 78, derde en vierde lid, in de periode vanaf 1 november van dat jaar tot 1 november van het daaropvolgende jaar, of
    - 3°. artikel 81, eerste en vierde lid, in de periode vanaf 1 oktober van dat jaar tot 1 oktober van het daaropvolgende jaar, en
  - b. volgens welke regels dit bedrag wordt verdeeld.
2. Het bedrag, bedoeld in het eerste lid, kan worden gespecificeerd naar soort aanvraag, soort voorziening, jaar waarop de aanvraag betrekking heeft en periode waarin de aanvraag wordt ingediend.
3. De ministeriële regeling, bedoeld in het eerste lid, voorziet erin dat indien van het beschikbare bedrag voor een categorie voorzieningen wegens gebrek aan verzoeken die voor vergoeding door het Rijk in aanmerking komen een bedrag resteert, dit restant wordt toegevoegd aan de bedragen voor die categorie of categorieën voorzieningen waarvoor meer verzoeken die voor vergoeding door het Rijk in aanmerking komen, zijn ingediend dan het voor de desbetreffende categorie voorzieningen beschikbare bedrag toelaat.
4. De ministeriële regeling, bedoeld in het eerste lid, geeft aan welke volgorde zal worden gehanteerd bij de toewijzing van de ingediende verzoeken. Die volgorde wordt bepaald door de omstandigheid dat:
  - a. de gevraagde voorziening bestemd is voor een school die vanaf het jaar waarvoor de voorziening wordt gewenst ten minste 20 jaar levensvatbaar is,
  - b. de gevraagde voorziening past in een beleid dat is gericht op een optimaal gebruik van de bestaande gebouwcapaciteit,
  - c. de gevraagde voorziening een gehele of gedeeltelijke vervanging van een gebouw betreft als bedoeld in het zevende lid, of
  - d. de gevraagde voorziening een voorziening betreft als bedoeld in artikel 78.
5. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen aan de omstandig-heden, bedoeld in het vierde lid onder a tot en met d, andere omstandig-heden worden toegevoegd.
6. De ministeriële regeling, bedoeld in het eerste lid, voorziet erin dat voor voorzieningen als bedoeld in artikel 78, de volgorde van toewijzing van de ingediende verzoeken wordt bepaald door de volgorde van binnenkomst daarvan, tenzij het betreft een voorziening als bedoeld in het zevende lid. In dat geval is het zevende lid van toepassing.
7. De ministeriële regeling, bedoeld in het eerste lid, voorziet erin dat een gewenste gehele of gedeeltelijke vervanging van een reeds ten behoeve van het speciaal onderwijs of het voortgezet speciaal onderwijs voor vergoeding door het Rijk in aanmerking gebracht gebouw voor vergoeding door het Rijk in aanmerking komt indien:
  - a. de vervanging wegens slechte bouwkundige staat, die niet het gevolg is van het nalaten van het noodzakelijk onderhoud, gerechtvaardigd is,
  - b. het gebouw zonder de vervanging voor onderwijsdoeleinden niet langer te gebruiken is, en
  - c. Onze minister deze gehele of gedeeltelijke vervanging zou

goedkeuren op basis van het bepaalde in het Huisvestingsbesluit ISOVSO.

B

Artikel 77 wordt als volgt gewijzigd:

1. Aan het slot van het tweede lid wordt een volzin toegevoegd, luidende:

Onze minister kan voorts de goedkeuring weigeren wegens ontoereikendheid van de ter beschikking staande financiële middelen.

2. Na het derde lid wordt een vierde lid ingevoegd, luidend:

4. Indien Onze minister voornemens is de goedkeuring te weigeren wegens ontoereikendheid van de ter beschikking staande financiële middelen kan hij in aanvulling op de artikelen 4:11 en 4:12 van de Algemene wet bestuursrecht toepassing van de artikelen 4:7 en 4:8 van die wet achterwege laten.

3. In het zevende lid vervallen de eerste en derde volzin, en wordt in de resterende volzin «deze termijn» vervangen door «de termijn voor de beslissing, bedoeld in het zesde lid.».

4. In het achtste lid vervalt: of geacht wordt te hebben goedgekeurd.

C

In artikel 78, vijfde lid, wordt de eerste volzin vervangen door: Onze minister beslist binnen 8 weken na ontvangst van een verzoek als bedoeld in het derde dan wel vierde lid.

D

In artikel 79 wordt aan het eind van het eerste lid toegevoegd: Het verzoek wordt ingediend voor 1 november voorafgaand aan het schooljaar waarvoor de voorziening wordt gewenst. Van de in de vorige volzin genoemde termijn kan worden afgeweken indien de voorziening onverwijld noodzakelijk is en de aanvraag daarvoor als gevolg van bijzondere omstandigheden die niet aan het bevoegd gezag zijn toe te rekenen, niet tijdig is ingediend.

E

Artikel 81 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het tweede lid komt te luiden:

2. De aanvraag, bedoeld in het eerste lid, wordt ingediend tussen 1 oktober en 1 januari voorafgaand aan het schooljaar waarvoor de voorziening wordt gewenst. Onze minister beslist op de aanvraag voor 1 juli voorafgaand aan dat schooljaar. Van de in de eerste volzin genoemde termijn kan worden afgeweken indien de voorziening onverwijld noodzakelijk is en de aanvraag daarvoor als gevolg van bijzondere omstandigheden die niet aan de gemeente of het bevoegd gezag zijn toe te rekenen, niet tijdig is ingediend. Onze minister beslist binnen 3 maanden na ontvangst van de aanvraag, bedoeld in de derde volzin. Onze minister kan laatstgenoemde termijn eenmaal met ten hoogste 3 maanden verlengen, onder mededeling aan burgemeester en wethouders en het bevoegd gezag. Onze minister kan de aanvraag afwijzen wegens ontoereikendheid van de ter beschikking staande financiële middelen.

2. Het zesde lid komt te luiden:

6. Artikel 77, vierde lid, negende lid tweede volzin, en elfde lid en twaalfde lid, is van overeenkomstige toepassing.

F

In de inhoudsopgave wordt na de benaming van artikel 72a ingevoegd:
Artikel 72b. Budgetplafond en verdelingsregels.

P

In artikel III, vierde lid, wordt «het Toelatingsbesluit WBO» vervangen door: artikel 23 van de Wet op het basisonderwijs.

Q

Aan artikel IX wordt onder aanduiding van de bestaande tekst als eerste lid een tweede lid toegevoegd, luidend:

2. Indien de Algemene wet bestuursrecht later in werking treedt dan de Gemeentewet, wordt bij de inwerkingtreding van laatstgenoemde wet in artikel 97, derde lid, van de Wet op het basisonderwijs «artikel 217, onder a, van de Gemeentewet» vervangen door: artikel 219, onder a, van de Gemeentewet.

R

Na artikel IX wordt een nieuw artikel IX.1 ingevoegd, luidend:

ARTIKEL IX.1

1. Indien de Gemeentewet later in werking treedt dan deze wet, wordt tot de inwerkingtreding van eerstgenoemde wet in de artikelen 56 en 107c van de Wet op het basisonderwijs

a. voor «artikel 281, eerste lid, van de Gemeentewet» gelezen «artikel 81, eerste lid, van de Wet algemene regels herindeling»,

b. voor «artikel 281, tweede of derde lid, of artikel 286, tweede lid, van de Gemeentewet» gelezen «artikel 81, tweede tot en met vierde lid, van de Wet algemene regels herindeling» en

c. voor «onderscheidenlijk» gelezen «onderscheidenlijk bij besluiten van de betrokken gemeenteraden»,.

2. Indien de Algemene wet bestuursrecht later in werking treedt dan de Gemeentewet, wordt bij de inwerkingtreding van laatstgenoemde wet in de artikelen 56 en 107c van de Wet op het basisonderwijs

a. «artikel 281, eerste lid, van de Gemeentewet» vervangen door «artikel 283, eerste lid, van de Gemeentewet» en

b. «artikel 281, tweede of derde lid, of artikel 286, tweede lid, van de Gemeentewet» vervangen door: artikel 283, tweede of derde lid, of artikel 288, tweede lid, van de Gemeentewet.

S

Artikel XVII wordt gewijzigd als volgt:

1. In het tweede lid vervalt «artikel I, onderdeel W, zesde lid,» en wordt «en artikel I, onderdeel BB, eerste lid,» vervangen door: artikel II.1, onderdeel B, tweede lid, en artikel II.1, onderdeel E, tweede lid,.

2. Na het tweede lid wordt een derde lid toegevoegd, luidend:

3. Indien artikel I, onderdeel I, artikel I, onderdeel WW, en artikel II, onderdeel ZZ, van de wet van 12 mei 1993 tot wijziging van de Wet op het basisonderwijs, van de Interimwet op het speciaal onderwijs en het voortgezet speciaal onderwijs en van de Overgangswet ISOVSO, in verband met deregulering, autonomievergroting en vermindering van

beleidslasten en van de Wet algemene regels herindeling in verband met technische aanpassingen, later in werking treden dan deze wet, treden artikel III, vierde lid, onderscheidenlijk artikel I, onderdeel DDD, en artikel II.1, onderdeel F, onmiddellijk na die onderdelen van die wet in werking.

T

Het contraseign wordt vervangen door: De Minister van Onderwijs en Wetenschappen,.

TOELICHTING

Onderdeel A

In het nieuwe vierde en vijfde lid van artikel 56 van de Wet op het basisonderwijs (WBO) is ten aanzien van de stichtingsnormen dezelfde regeling met betrekking tot de aanpassing in het geval van gemeentelijke herindelingen bij wet en van grenscorrecties opgenomen als het reeds in het wetsvoorstel opgenomen artikel 107c bevat voor de opheffingsnormen. Daarbij is rekening gehouden met het feit dat de regeling voor de wijziging van de gemeentelijke indeling en de wijziging van de gemeentegrenzen is opgenomen in de nieuwe Gemeentewet en dat bij de inwerkingtreding van laatstgenoemde wet de desbetreffende bepalingen in de Wet algemene regels herindeling vervallen. In verband met dit laatste is tevens in onderdeel I artikel 107c aangepast.

Het nieuwe zesde lid van artikel 56 van de WBO bevat een meldingsplicht voor gemeenten met betrekking tot grenscorrecties die zich in de desbetreffende gemeente voordoen. Een dergelijke meldingsplicht is noodzakelijk om zoveel mogelijk te voorkomen dat aanpassingen van de stichtingsnorm (en van de opheffingsnorm) met terugwerkende kracht zouden moeten plaatsvinden. Aangezien er geen verplichting bestaat om grenscorrecties te publiceren in de Staatscourant is de minister voor de informatie over de grenscorrecties afhankelijk van de gemeenten die bij een grenscorrectie betrokken zijn. Daarom is een meldingsplicht gelegd bij het gemeentebestuur.

Onderdeel B

In dit onderdeel is mede naar aanleiding van een vraag in het eindverslag van de leden van de CDA-fractie aangegeven dat bij de beoordeling op grond van artikel 63a, derde lid, onder c, van de WBO bij een gemeente waarvoor afzonderlijke opheffingsnormen zijn vastgesteld voor de verschillende gebiedsdelen, wordt getoetst aan de opheffingsnorm van het desbetreffend gebiedsdeel. Ook is toegevoegd dat bij een gemeente waarvoor de opheffingsnorm is gewijzigd naar aanleiding van een gemeentelijke herindeling bij wet of een grenscorrectie, bij de toetsing op grond van artikel 63a, derde lid, onder c, van de WBO wordt uitgegaan van de opheffingsnorm zoals deze geldt na die wijziging.

Onderdeel C

Dit onderdeel bevat een technische wijziging.

Onderdeel D

Het eerste lid van dit onderdeel houdt verband met een voorgestelde wijziging van de wet van 4 juni 1992 (Stb. 422), waarbij het schrappen van het vierde lid van artikel 69 van de WBO wordt gehandhaafd, maar

de vernummering van de daaropvolgende leden vervalt. Hierdoor kan in het onderhavige wetsvoorstel worden volstaan met toevoeging van een nieuw vierde lid en kan de vernummering van de daaropvolgende leden achterwege blijven.

Het tweede lid van dit onderdeel bevat een technische wijziging die noodzakelijk is in verband met een wijziging van het dsbetreffende artikel bij wet van 12 mei 1993 (Stb. 270).

Onderdeel E

In het eerste lid van dit onderdeel wordt een in maanden uitgedrukte termijn gewijzigd in een in weken uitgedrukte termijn. Dit is in lijn met de Algemene wet bestuursrecht, in het kader van welke wet alleen langere termijnen worden weergegeven in maanden.

Onderdeel F

De wijziging van de aanhef van artikel 75 kan vervallen. Dit hangt samen met de aanpassing die is opgenomen in onderdeel D, eerste lid.

Onderdeel G

Dit onderdeel bevat een technische aanpassing.

Onderdeel H

Dit onderdeel bevat een aanpassing aan de vernummering van de artikelen van de Gemeentewet als gevolg van de Invoeringswet van eerstgenoemde wet.

Onderdeel I

Zie de toelichting bij onderdeel A.

Onderdeel J

De voorgestelde wijziging van artikel 107d heeft tot doel het gebruik van de mogelijkheid om scholen onder de norm via samenwerkingsconstructies in stand te houden af te bakenen. In de brief van 8 september jl. aan de Voorzitter van de Tweede Kamer (Kamerstukken II 1992/93, 23 070, nr. 11) is toegelicht dat de huidige redactie van artikel 107d een te ruim gebruik toelaat, waardoor de doelstelling van de schaalvergrotingsoperatie in gevaar kan komen. Onlangs heeft over het voorstel in deze brief om het gebruik van de regeling af te bakenen overleg plaatsgevonden met de besturenorganisaties en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten. In dit overleg is een alternatieve mogelijkheid ontwikkeld om tot afbakening te komen waarbij beter rekening wordt gehouden met het aspect bereikbaarheid. Deze mogelijkheid houdt in dat als aanvullende eis wordt gesteld dat de scholen die via samenwerkingsconstructies in stand gehouden worden op tenminste 2,5 km. moeten zijn gelegen van scholen van de daarmee overeenkomende richting. De voorgestelde wijziging voegt deze aanvullende eis toe.

Onderdelen K, L, M en N

Ook deze onderdelen bevatten technische wijzigingen.

Onderdeel O

Mede naar aanleiding van een opmerking van de leden van de PvdA-fractie in het eindverslag wordt in dit onderdeel uit het oogpunt van harmonisatie van de regelgeving in het primair onderwijs voor het (voortgezet) speciaal onderwijs dezelfde regeling voor een budgetplafond voor huisvestingsvoorzieningen toegevoegd als reeds in het wetsvoorstel is opgenomen voor het basisonderwijs. Omdat voor het (voortgezet) speciaal onderwijs anders dan voor het basisonderwijs geen fusieproces wordt voorzien, zal de structurele regeling meteen gaan gelden en is er geen overgangsregime opgenomen voor de voor blijvend gebruik bestemde huisvestingsvoorzieningen die worden gewenst voor de jaren 1996 tot en met 2000.

Onderdeel P

Deze wijziging is noodzakelijk in verband met de opneming van de regeling voor de toelating van leerlingen in artikel 23 van de WBO bij wet van 12 mei 1993, Stb. 270.

Onderdeel O

Dit onderdeel regelt dat wordt verwezen naar het juiste artikel van de Gemeentewet, indien die wet eerder in werking mocht treden dan de Algemene wet bestuursrecht.

Onderdeel R

Voor het geval de nieuwe Gemeentewet later in werking treedt dan het onderhavige wetsvoorstel, is in het eerste lid van dit onderdeel geregeld dat in de artikelen 56 en 107c tot de inwerkingtreding van de nieuwe Gemeentewet wordt verwezen naar bepalingen van de Wet algemene regels herindeling.

Het tweede lid regelt de verwijzing naar de juiste artikelen voor het geval de Algemene wet bestuursrecht later in werking treedt dan de Gemeentewet.

Onderdeel S

In het eerste lid van dit onderdeel is rekening gehouden met het vervallen van artikel I, onderdeel W, zesde lid, en artikel I, onderdeel BB, eerste lid, van het onderhavige wetsvoorstel (zie de onderdelen E en F van deze nota van wijziging) en met de gevolgen voor de in deze nota van wijziging opgenomen wijzigingen van de Interimwet op het speciaal onderwijs en het voortgezet speciaal onderwijs van een mogelijke inwerkingtreding van dit wetsvoorstel vóór de inwerkingtreding van de wet van 4 juni 1992, Stb. 422.

In het tweede lid van dit onderdeel is rekening gehouden met een mogelijke inwerkingtreding van dit wetsvoorstel vóór de inwerkingtreding van bepaalde onderdelen van de wet van 12 mei 1993, Stb. 270.

De Minister van Onderwijs en Wetenschappen,
J. M. M. Ritzen